

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Мартиненко В. О. к. держ. упр., доцент

Пономаренко І.О., студ. 5 курсу УАБС НБУ, спец. «Правознавство»

Дослідження та використання теоретичних засад організації державного управління за кордоном є важливим фактором для того аби було вдалим проведення комплексного реформування державного управління систем запобігання і реагування на надзвичайні ситуації в Україні. На сьогоднішній день реформування державного управління в Україні зіткнулося з серйозними організаційними, матеріально-технічними проблемами, з відсутністю сучасної єдиної чітко відпрацьованої концепції та напрямку державного управління. Таким чином, сьогодні досить жорстко стоїть питання щодо формування сучасної концепції державного управління систем запобігання і реагування на надзвичайні ситуації.

Необхідно констатувати, що зі створенням ДСНС України та покладанням на Міністерство внутрішніх справ численних функцій і повноважень із забезпечення формування державної політики у сферах цивільного захисту населення і територій від НС та запобігання їх виникненню, ліквідації НС, у країні почали функціонувати два центри управління, безпосередньо причетні до сфери цивільного захисту – це МВС України, яке забезпечує формування державної політики в цій сфері, та ДСНС, яка має її реалізовувати.

Така конфігурація суб'єктів державного управління цивільним захистом на рівні центральних органів виконавчої влади, як справедливо наголошує Г. Ситник, не узгоджується у відповідній частині з концепцією та змістом Кодексу цивільного захисту України, спричиняє колізії у законодавстві та компетенційну плутанину.

Оскільки саме держава є основним суб'єктом протидії надзвичайним ситуаціям техногенного характеру, то об'єктом її регуляторного впливу може бути цивільний захист, надзвичайні ситуації, пожежна чи природно-техногенна безпека. Варто відзначити, що більшість науковців цілком аргументовано зводять такий вплив до державного управління.

Об'єктом державного управління можуть виступати суб'єкти (бізнес-структури, територіальні підрозділи ДСНС України та ін.), процеси (профілактика й локалізація надзвичайних ситуацій техногенного характеру, ліквідація їх наслідків) та результати (техногенна безпека). Не принижуючи значущості кожного із вищенаведених об'єктів регуляторного впливу держави, найбільш значущим все ж убачається техногенна безпека – "стан захищеності населення, території, об'єктів від негативних наслідків надзвичайних ситуацій техногенного характеру".

Отже, на сьогодні в Україні існує гостра необхідність реформування системи державного управління, системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації в Україні. Одним із перспективних напрямків їхнього реформування є можливість і прагненн наблизити систему державного управління до європейських стандартів, модернізуючи і професіоналізуючи її. Тому, як ніколи раніше, постає питання оптимізації структури управління в даній системі. Для цього потрібно розробити загальну модель державного управління сферою цивільного захисту, в якій мають виписуватися функції кожного її елемента та взаємозв'язки між ними. Необхідною умовою успішної модернізації державної системи цивільного захисту є реформування місцевих органів виконавчої влади, яким має бути делеговано більше повноважень у цій сфері.

Водночас потрібно зазначити, що підвищення ефективності діяльності ДСНС в умовах складної ситуації природного, техногенного спрямування та терористичних проявів із боку так званих "ДНР" і "ЛНР" на сході України, вимагають перегляду та упорядкування існуючої структури і складу наявних підрозділів ДСНС.

Одним із шляхів покращення діяльності ДСНС - впровадження новітніх інформаційних технологій. Створення та подальший розвиток Урядової інформаційно-аналітичної системи з питань надзвичайних ситуацій (УІАС НС), складовими якої мають бути інформаційно-аналітичні системи центральних та місцевих органів виконавчої влади, а також інформаційні служби підприємств, установ, організацій та об'єктів підвищеної небезпеки із залученням засобів зв'язку і передачі даних.

Створення таких систем дозволить більш ефективно і ґрунтовно приймати рішення щодо впровадження заходів, які ведуть до сталого розвитку, встановлення прийнятого ризику і техногенно-екологічного благополуччя. Це потребує поглибленого дослідження: практики державного управління у сфері цивільного захисту в країні; особливостей діяльності всіх його складових елементів, зокрема: цілей та функцій державного управління у цій сфері; пошуку оптимальної моделі чіткої організації взаємодії і розподілу повноважень між усіма підпорядкованими їй структурними підрозділами; шляхів удосконалення нормативно-правового регулювання у зазначеній сфері та можливостей творчого використання зарубіжного досвіду урахувавши євроінтеграційні прагнення України.